C189 – LEE26

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

10 mei 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de provincies voor de bestrijding van invasieve exoten en de opvolging van de maatregelen die hiertoe worden genomen 1

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de provincies voor de bestrijding van invasieve exoten en de opvolging van de maatregelen die hiertoe worden genomen

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een collega uit de provincieraad heeft me op de hoogte gebracht van een probleem tussen het Vlaamse Gewest en de provincie Oost-Vlaanderen betreffende de bestrijding van invasieve exoten.

In mei 2005 zou er tussen de provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest een samenwerkingsovereenkomst afgesloten zijn om de bestrijding van invasieve exoten gecoördineerd uit te voeren. In ruil voor de financiering van de werkzaamheden van de aannemer, ook in de tweede en derde categorie waterlopen en de niet-geklasseerde waterlopen, en de aanstelling van de startbaners door het Vlaamse Gewest, vroeg het gewest aan de provincies om een meldpunt op te richten en om de coördinatie van de nazorg en de logistieke ondersteuning van de personen die daarmee belast zijn, op zich te nemen.

Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen richtte een meldpunt op en verspreidde de nodige informatie naar de lokale besturen. De belofte van het Vlaamse Gewest werd echter niet nagekomen. Bovendien bleek dat de bestrijding niet vlekkeloos verliep. Zo werd men met verschillende problemen geconfronteerd.

De door het Vlaamse Gewest aangestelde aannemer voerde de bestrijding niet uit als het om te kleine hoeveelheden ging. Daarnaast verliep de aanstelling van de aannemer door het Vlaamse Gewest zeer traag waardoor er geen gecoördineerde bestrijding kon worden uitgevoerd in andere bekkens. Tot slot verliep de communicatie tussen de provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest zeer stroef. Meldingen werden laattijdig doorgegeven en planningen en beslissingen over het al dan niet uitvoeren van taken werden niet meegedeeld.

Na een overleg met het Vlaamse Gewest over die moeizame samenwerking werd een stappenplan opgesteld om de bestrijding in 2006 te optimaliseren. Nu blijkt echter dat die bestrijding in 2006 nog slechter verliep. Om die reden heeft de provincieraad van Oost-Vlaanderen inmiddels beslist de samenwerking met het Vlaamse Gewest stop te zetten.

Mijnheer de minister, ik betreur deze gang van zaken. Dit is een blaam voor het gewest. Ik zou graag van u vernemen hoe het zo ver is kunnen komen.

Bestaan er samenwerkingsovereenkomsten met alle provinciebesturen over de bestrijding van invasieve exoten? Hoe worden die geëvalueerd door uw kabinet?

Welke maatregelen heeft het Vlaamse Gewest genomen? Is er opvolging gegeven aan het stappenplan dat na een overlegvergadering over de eerdere problemen was uitgewerkt?

Werd intussen de aannemer verantwoordelijk gesteld voor nalatigheden en onzorgvuldigheden?

Bent u op de hoogte gebracht van de stopzetting van het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest en de provincie Oost-Vlaanderen? Hoe zult u die stopgezette samenwerking evalueren om zulke problemen in de toekomst te vermijden?

Het stopzetten van de samenwerkingsovereenkomst houdt een financiële meerkost in voor het provinciale beleid. Trekt het Vlaamse Gewest nog financiële middelen uit, bijvoorbeeld door middel van een resultaatsverbintenis?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mevrouw Van den Eynde, voor ik uw vragen beantwoord, geef ik een kleine inleiding. In 2005 werd op initiatief van de afdeling Water van het toenmalige AMINAL van het Vlaamse Gewest, een actieplan uitgewerkt voor de bestrijding van invasieve exoten in waterlopen. Het grote probleem van deze exotensoorten is dat ze door hun explosieve groei problemen veroorzaken voor de waterbeheersing enerzijds en de ecologie anderzijds.

Door de meeste waterbeheerders werd vóór 2005 de bestrijding van de exoten niet of weinig aangepakt. Er werd een taakverdeling afgesproken tussen de provincies en de afdeling Water. De provincies zorgden voor de verzameling van de vindplaatsen en voor de communicatie met de lokale waterbeheerders en overheden. De afdeling Water stond in voor de verwijdering van de exoten via externe uitbesteding op alle waterlopen

en tevens op stilstaande wateren, ook vaak in vijvers in privébezit. De afdeling Water stond dus ook in voor de verwijdering van exoten op onbevaarbare waterlopen van tweede en derde categorie die onder de bevoegdheid vallen van respectievelijk de provincie en de gemeente.

Na aanbesteding werd een aannemer aangeduid voor de verwijdering van de exoten. Initieel was het ook de bedoeling om de nazorg toe te vertrouwen aan de lokale waterbeheerders. Het voorstel om via een startbaanproject arbeiders in te schakelen voor de nazorg, bleek echter niet haalbaar. De nazorg werd opgenomen in het bestek en toevertrouwd aan de aannemer. Tot zover de context waarbinnen uw vragen zich situeren.

Er is feitelijk niet echt sprake van een samenwerkingsovereenkomst, maar eerder van afspraken over de taakverdeling tussen de afdeling Water en de provincies. Deze afspraken bestaan met de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Limburg. In Vlaams-Brabant stelt het probleem van de exoten zich minder of niet.

Het initiatief van het toenmalige AMINAL, afdeling Water, betekende de effectieve start van de bestrijding van exoten in het Vlaamse Gewest. Het was de bedoeling om samen met de waterbeheerders te komen tot een gecoördineerde aanpak van invasieve exotische waterplanten. In uitvoering werden een aantal problemen vastgesteld. Zo bleek het voor de aannemer niet steeds haalbaar te zijn om tijdig in te grijpen, mede omdat hij ook moest instaan voor de nazorg en omdat de hoeveelheden groter waren dan verwacht. De ervaring leert ook dat de verwijdering van kleine hoeveelheden, in het licht van de nazorg, via een aannemer geen goede werkwijze is. Alternatieve mogelijkheden voor de aanpak van de nazorg worden onderzocht.

Door abnormaal hoge prijzen en onregelmatige inschrijvingen tijdens de openbare aanbesteding in 2006, kon de bestrijding maar laat gestart worden waardoor bij de start reeds een achterstand opgelopen werd. Om de achterstand in te halen werden ook de klassieke onderhoudsaannemers ingezet. Aanzienlijke hoeveelheden invasieve planten werden verwijderd. In Oost-Vlaanderen werden in 2006 voor meer dan 28.000 vierkante meter machinaal en meer dan 33 kilometer handmatig exoten verwijderd. Voor heel Vlaanderen betrof het voor 2006 meer dan 64.000 vierkante meter machinaal en meer dan 67 kilometer handmatig werk.

De aannemer werd regelmatig bijgestuurd. Er werden weliswaar geen pv's opgesteld gezien er geen inbreuken op het te volgen bestek werden vastgesteld.

De VMM heeft in het voorjaar van 2007 het bestek 2007 en de meetstaat voor de bestrijding van exoten aangepast op basis van de ervaringen tijdens de vorige werkjaren. Bij de contactname met de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen gaven deze te kennen dat zij het werk dit jaar zelf zouden aanbesteden. Buiten deze informele mededeling tussen ambtenaren, werd ik tot op heden niet formeel op de hoogte gebracht van deze beslissing.

Ik heb de beslissing genomen om aan de voorzitter van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, of CIW, de opdracht te geven om binnen de schoot van de CIW te werken aan een protocol tussen de waterbeheerders om zo op het terrein tot een efficiëntere en effectievere bestrijding van de exoten te komen.

Er is daarvoor niet in middelen voorzien. Het beheer van de waterlopen tweede categorie behoort immers tot de wettelijke taken van de provincies.

Mevrouw Van den Eynde, er is met heel veel enthousiasme gestart om dit probleem aan te pakken. In het verleden werd dit niet als een probleem aangevoeld en werd het bijgevolg ook niet aangepakt. Er is ervaring opgedaan in 2006. Met die ervaring willen we rekening houden. Ik heb aan de CIW en de voorzitter opdracht gegeven om dit via protocollen verder uit te klaren opdat zich in de toekomst geen nieuwe problemen zouden manifesteren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, de provincieraad van Oost-Vlaanderen heeft zeer plichtsbewust de problematiek van de invasieve exoten aangepakt. In het verslag van de provincieraad wordt wel degelijk over een samenwerkingsovereenkomst gesproken terwijl u het hebt over afspraken. Dat is toch wel wat onduidelijk. Volgens mij gaat het om een samenwerkingsovereenkomst omdat het Vlaamse Gewest zou instaan voor de betaling van de startbaners. Als het om financiële middelen gaat, dan moet er toch een samenwerkingsovereenkomst bestaan.

Er is slecht gecommuniceerd met de aannemer. Er is een stappenplan opgemaakt om het werk degelijker aan te pakken. Ik wil u het verslag bezorgen waarin alle problemen duidelijk opgesomd staan. Het probleem is toch wel ernstig. Het falen van de aannemer is groter dan u misschien inschat of vermoedt. Daarom wil ik u deze papieren graag ter beschikking stellen.

Met uw protocol geeft u wel aan bereid te zijn om de problematiek van de invasieve exoten verder aan te pakken en dat kan ik alleen maar toejuichen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.